

UAB „EPSO-G“ ĮMONIŲ GRUPĖS INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ IR TELEKOMUNIKACIJŲ VALDYMO POLITIKA

Įžanginė dalis

Tinkamas informacinių technologijų ir telekomunikacijų (toliau – ITT) valdymas ir aiškus susiejimas su veiklos tikslais bei poreikiais – viena iš pagrindinių UAB „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos rezultatų ir efektyvumo užtikrinimo priemonių. Ši politika nustato esmines UAB „EPSO-G“ įmonių grupės ITT valdymo sąlygas, principus ir strateginius prioritetus. Politika skirta suvienodinti bei pakelti į aukštesnį brandos lygį UAB „EPSO-G“ įmonių grupės ITT valdymą, siekiant geriau susieti veiklos ir ITT tikslus, efektyviau naudoti ITT išteklius, pagerinti teikiamų ITT paslaugų kokybę UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovėse.

Tikslas: Užtikrinti vienodą, susietą su veiklos tikslais, efektyvų ir aukštą brandos lygį atitinkantį UAB „EPSO-G“ įmonių grupės ITT valdymą.

Taikymo apimtis: Taikoma visoms UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovėms.

TURINYS:

1. Vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai	2
2. Bendrosios nuostatos	2
3. Grupės strateginiai ITT prioritetai	3
4. ITT klasifikavimas	4
5. ITT kritiškumas ir kibernetinė sauga	5
6. ITT rizikų valdymas	5
7. ITT sprendimai	5
8. Gerųjų ITT praktikų naudojimas	6
9. Grupės ITT valdymo ir priežiūros komitetas	6

1. Vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai

Grupė	UAB „EPSO-G“ kontroliuojama įmonių grupė, kurią sudaro UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės bendrovės.
Grupės bendrovės (Bendrovė)	UAB „EPSO-G“, Dukterinės bendrovės ir Paskesnio lygio dukterinės bendrovės, kaip jos apibrėžtos šiame skyriuje, ar bet kuri iš šių bendrovių atskirai.
Valdymo bendrovė arba EPSO-G	UAB „EPSO-G“
Dukterinės bendrovės (DB)	UAB „EPSO-G“ tiesiogiai kontroliuojamos dukterinės bendrovės.
Paskesnio lygio dukterinės bendrovės (PLDB)	Bendrovės, kurias tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja Dukterinės bendrovės.
IT	Informacinės technologijos
ITT	Informacinės technologijos ir telekomunikacijos
YSII	Ypatingos svarbos informacinė infrastruktūra
Debesų kompiuterija	Debesų kompiuterija yra modelis, kuris leidžia pagal poreikį (angl. on-demand) per telekomunikacinio tinklo prieigą naudotis kompiuteriniais ištekliais (pavyzdžiui: kompiuteriniai tinklai, serveriai, duomenų saugyklos, aplikacijos, IT sistemos), o paslaugų gavėjui nereikia rūpintis technine tos infrastruktūros realizacija, jos išlaikymu ir priežiūra.
ITT paslauga	Informacinės technologijos ir telekomunikacijos, procesai bei žmonės, kurie kompleksiskai įgalina veiklos procesus ar funkcijas, taip naudotojams padėdama pasiekti norimus rezultatus.
ITT paslaugos savininkas	Bendrovės darbuotojas, kuris formuoja ITT paslaugos poreikį veiklos procesui (-ams), nustato reikalavimus ITT paslaugos vystymui ir jos teikimui.
ITT paslaugos techninis savininkas	Bendrovės darbuotojas, kuris atsakingas už teikiamos ITT paslaugos vystymą, ilgalaikių (angl. roadmap) ir trumpalaikių planų įgyvendinimą, funkcionavimą ir kokybės užtikrinimą pagal sutartus reikalavimus su ITT paslaugos savininku.

2. Bendrosios nuostatos

- 2.1. Politika tvirtinama ir keičiama EPSO-G valdybos sprendimu.
- 2.2. Politika EPSO-G taikoma tiesiogiai su išimtimi, t. y. netaikomi šie punktai: 3.1.2. – 3.1.7. EPSO-G valdymo organai, veikdami savo kompetencijos ribose, vadovaujasi Politikos nuostatomis tvirtindami atitinkamus EPSO-G vidaus dokumentus, kai tai reikalinga.
- 2.3. Dėl Politikos taikymo Grupės bendrovėms rekomenduojama:
 - 2.3.1. Litgrid AB ir AB „Amber Grid“ valdyboms – priimti sprendimą prisijungti prie Politikos pilna apimtimi;
 - 2.3.2. UAB „TETAS“ valdybai – priimti sprendimą prisijungti prie Politikos pilna apimtimi su pereinamoju laikotarpiu, t.y. 3.1.2 – 3.1.7 punktų taikymą pradėti ne vėliau kaip per 2 (du) metus;
 - 2.3.3. UAB GET Baltic ir BALTPOOL UAB valdyboms – priimti sprendimą prisijungti prie Politikos pilna apimtimi arba su išimtimi, netaikant 3.1.2 – 3.1.7 punktų.

- 2.4. Prisijungus prie Politikos, DB ir PLDB valdymo organai siekia, kad atitinkamų Bendrovių ITT valdymas, įskaitant ir atitinkamų Grupės bendrovių vidaus dokumentus, atitiktų šioje Politikoje įtvirtintus strateginius ITT prioritetus, principus, sąlygas ir atsakomybes.
- 2.5. Už šios Politikos nuostatų aiškinimą (iškilus klausimams) ir rekomendacijų dėl Politikos įgyvendinimo teikimą Bendrovėms, informacijos, susijusios su Politikos įgyvendinimu Grupės mastu, surinkimą ir pateikimą EPSO-G valdybai, o taip pat generaliniam direktoriui, ne rečiau kaip kartą metuose atsakingas EPSO-G Infrastruktūros funkcinis padalinys.
- 2.6. EPSO-G šią Politiką skelbia viešai savo interneto tinklapyje.

3. Grupės strateginiai ITT prioritetai

3.1. Patikimas ir inovatyvus partneris vidiniams klientams:

- 3.1.1. Skaitmeninė transformacija neišvengiamai iššaukia ITT sprendimų poreikį, verčia juos diegti maksimaliai greitai, išlaikant aukštą kokybę ir nedidinant kaštų. Tuo pačiu keliama ir ambicingi poreikiai ITT sprendimams: greitas prisitaikymas prie vis besikeičiančių sąlygų, informacija pasiekama iš bet kur ir bet kada, veikimas be jokių prastovų, ateities įvykių prognozavimas remiantis gaunamais duomenimis ir pan. Natūralu, kad tai tampa dideliu iššūkiu Bendrovės ITT padaliniiui ir (ar) ITT veiklą Bendrovėje kuruojantiems darbuotojams (tais atvejais, kai nėra ITT padalinio) (toliau – ITT padalinys).
Šiuos iššūkius galima įveikti tik ITT funkcijai ir veiklos funkcijoms glaudžiai bendradarbiaujant tarpusavyje, išgaunant maksimalią sinergiją siekiant bendrų tikslų.
- 3.1.2. Bendrovės ITT padalinys dirba paslaugų teikėjo principu, t. y. vidiniams Bendrovės padaliniais teikia ITT paslaugas.
- 3.1.3. ITT paslaugas Bendrovės ITT padalinys vidiniams Bendrovės padaliniais teikia pagal sutartus ir užfiksuotus paslaugų teikimo įsipareigojimus (angl. SLA (Service Level Agreement), OLA (Operational Level Agreement)).
- 3.1.4. Bendrovės ITT padalinys turi aiškiai apibrėžtą teikiamų ITT paslaugų katalogą.
- 3.1.5. Kiekvienai teikiamai ITT paslaugai yra priskirtas ITT paslaugos savininkas ir ITT paslaugos techninis savininkas.
- 3.1.6. Bendrovėje apibrėžiamos ir patvirtinamos ITT paslaugos savininko ir ITT paslaugos techninio savininko funkcijos ir atsakomybės.
- 3.1.7. Teikiamų ITT paslaugų katalogas su paslaugų savininkais ir techniniais savininkais yra iškomunikuojamas ir prieinamas Bendrovės darbuotojams.
- 3.1.8. Bendrovės darbuotojams iškomunikuojama ir reguliariai primenama, kur kreiptis vienu ar kitu ITT klausimu: teikiamų ITT paslaugų sutrikimai, konsultacijos dėl esamo funkcionalumo ar galimo paslaugos vystymo, naujų ITT poreikių analizė, pakeitimų iniciavimas ir pan.
- 3.1.9. ITT padalinys dirba savanoriškumo principu, t. y. iniciatyviai siūlo idėjas, pasiūlymus ir techninius sprendimus Bendrovės veiklos efektyvumui didinti.
- 3.1.10. ITT padalinys dirba nuolatinio grįžtamojo ryšio principu, t. y. nuolatos vertina ir tobulina savo veiklą bei teikiamas ITT paslaugas atsižvelgiant į vidinių Bendrovės padalinių grįžtamąjį ryšį.
- 3.1.11. ITT padalinys užtikrina, kad ITT paslaugos būtų teikiamos nepertraukiamai (išskyrus suderintas profilaktinių darbų prastovas angl. maintenance window), o galimi paslaugų teikimo nutrūkimai būtų nereikšmingi Bendrovės veiklai.

3.2. ITT unifikavimas, integravimas, centralizavimas:

- 3.2.1. Siekiant greito, taupaus, lankstaus Grupės valdymo, ITT technologijos, sistemos, paslaugos ir jų valdymo modeliai yra unifikuojami, integruojami ir (arba) centralizuojami Grupėje.
- 3.2.2. Sprendimai dėl unifikavimo ir (ar) integravimo, ir (ar) centralizavimo priimami vadovaujantis, bet neapsiribojant, kaštų ir naudos analize, rizikų vertinimu bei įtaka Grupės ir (ar) konkrečios Bendrovės veiklai.

3.2.3. Grupės bendrovių ITT objektų klasifikavimas (pvz.: kritiškumas, paskirtis, tipai ir kt.) atliekamas pagal vienodus kriterijus.

3.3. Tikslingas Grupės bendrovių ITT veiklos sąnaudų ir investicijų valdymas:

3.3.1. Bendrovės pagrindinės veiklos viršenybė, lyginant su ITT susijusia veikla. Šis principas reiškia, kad ITT tikslai yra nustatomi atsižvelgiant į bendruosius Bendrovės veiklos tikslus. Tokiu būdu užtikrinama, kad Bendrovės veiklos padaliniai tiksliai nustatys poreikius ir prioritetus, o ITT padalinys – ką ir kaip atlikti.

3.3.2. Grupės bendrovių ITT vystymo ir investicijų planai nustatomi pagal:

3.3.2.1. Grupės veiklos strategiją;

3.3.2.2. konkrečios Bendrovės strategiją;

3.3.2.3. Grupės ITT valdymo politiką;

3.3.2.4. kitus ITT veiklą reguliuojančius Grupės dokumentus.

3.3.3. EPSO-G koordinuoja, kad Bendrovių rengiami ir įgyvendinami ITT vystymo planai būtų suderinti ir neprieštarautų vieni kitiems.

3.3.4. ITT pirkimuose išnaudojama maksimali Grupės sinergija, t. y. siekiant kaštų naudojimo efektyvumo ir unifikavimosi, rengiami bendri Bendrovių ITT pirkimų planai bendriems Grupės pirkimams vykdyti.

3.4. Procesų skaitmenizavimas:

3.4.1. Skaitmenizacija yra neatsiejama nuo veiklos greičio, efektyvumo ir tikslumo. Procesų skaitmenizavimas ne tik leidžia dirbti efektyviau, bet taip pat įgalina ir saugoti visą informaciją skaitmeninėje erdvėje, kuri tampa prieinama nepriklausomai nuo vietos ir laiko. Dėl to informacija tampa greičiau valdoma ir analizuojama. Procesų skaitmenizacija yra neįmanoma be atitinkamo Bendrovės ITT padalinio įsitraukimo ir pasiruošimo.

3.4.2. Bendrovės ITT padalinys išlaiko ir nuolat tobulina Bendrovės reikalaujamą procesų skaitmenizavimo kompetencijos lygį.

3.4.3. Bendrovės ITT padalinys iniciatyviai siūlo sprendimus Bendrovės procesų skaitmenizavimo lygiui didinti.

3.4.4. Bendrovės ITT padalinys nuolatos analizuoja, efektyvina ir skaitmenizuoja vidinius ITT padalinio procesus, tokiu būdu nuolat didina efektyvumą ir teikiamų ITT paslaugų kokybę.

3.5. Glaudus bendradarbiavimas tarpusavyje ir patirties dalinimasis:

3.5.1. Norint įveikti skaitmeninės transformacijos iššūkius, efektyviai valdyti Grupės ITT ir maksimaliai išnaudoti Grupės sinergiją, glaudus bendradarbiavimas reikalingas ne tik tarp konkrečios Bendrovės ITT funkcijos ir veiklos funkcijų, bet ir tarp visos Grupės ITT padalinių.

3.5.2. Pagal ITT profesines grupes (IT vadovų, analitikų, programuotojų, IT specialistų ir kt.) ir poreikį rengiami susitikimai, kūrybinės dirbtuvės arba elektroninėmis priemonėmis (telekonferencijos, el. laiškai, vidiniai socialiniai tinklai ir pan.) dalinamasi ITT projektų ir (ar) užduočių vykdymo metu išmoktomis pamokomis, gerąją praktika, konsultuojamasi dėl ITT klausimų ar iškilusių problemų, taip mažinant patiriamas laiko sąnaudas ir netinkamų sprendimų tikimybę.

3.5.3. Grupės vidinius gerosios praktikos pavyzdžius siekiama įdiegti ir kitose Grupės bendrovėse, kur yra tikslinga, pavyzdžiui: ITT dokumentų šablonai, IT sistemų funkcionalumai ar sprendimai, valdymo modeliai ir t. t.

3.5.4. Keliama Grupės ITT darbuotojų kompetencija dalyvaujant ir (ar) rengiant bendras konferencijas, kūrybines dirbtuves ir bendrus vizitus į Grupės bendroves ir kitas įmones bei dalinantis žiniomis ir medžiaga tarpusavyje.

4. ITT objektų klasifikavimas

4.1. Korporatyviniai – ITT objektai, kurie tiesiogiai matomi naudotojams, kurie tiesiogiai įgalina veiklos procesus ar funkcijas, taip naudotojams palengvindami pasiekti norimus rezultatus.

- 4.2. Pagalbiniai – ITT objektai, dažniausiai tiesiogiai naudotojams nematomi, reikalingi pačiam Bendrovės ITT padaliniiui, kad šie galėtų teikti kokybiškas ir patikimas paslaugas vidiniams Bendrovės padaliniams.
- 4.3. Technologiniai – ITT objektai, kurie tiesiogiai naudojami elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo sistemų veiklos užtikrinimui.

5. ITT kritiškumas ir kibernetinė sauga

- 5.1. YSII identifikavimo metodika¹ (toliau – Metodika) numato, kad elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugos yra priskiriamos ypatingos svarbos paslaugoms. Dėl šios priežasties Grupės bendrovės, teikiančios minėtas paslaugas, kartu su Lietuvos Respublikos Energetikos ministerija Metodikoje nustatytais kriterijais reguliariai sudaro ir (ar) atnaujina YSII objektų sąrašus ir atlieka jų (kritiškumo) vertinimą.
- 5.2. YSII objektams gali būti priskiriami visų ITT tipų (korporatyvinio, pagalbinio ir technologinio) objektai, kurių sutrikdyta veikla dėl įvykusio kibernetinio incidento galėtų padaryti didelę žalą Lietuvos nacionaliniam saugumui, šalies ūkiui, valstybės ir visuomenės interesams.
- 5.3. Nustatytiems YSII objektams, atsižvelgiant į jų kritiškumo lygį, yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės organizaciniai ir techniniai kibernetinio saugumo reikalavimai².
- 5.4. Kitiems Grupės bendrovių valdomiems ITT objektams, kurie nėra įtraukti į YSII objektų sąrašą, taikomi Bendrovės vidaus dokumentuose nustatyti organizaciniai ir techniniai kibernetinio saugumo reikalavimai, kurie nustatomi atsižvelgiant į nustatytą rizikų vertinimą.

6. ITT rizikų valdymas

- 6.1. Grupėje ITT rizikų valdymas atliekamas vadovaujantis 2017 m. gruodžio 15 d. UAB „EPSO-G“ Valdybos sprendimu patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politika (toliau – Rizikų valdymo politika) ir UAB „EPSO-G“ Rizikų valdymo metodika (toliau – Rizikų valdymo metodika).
- 6.2. Rizikų valdymo politika ir Rizikų valdymo metodika apibrėžia vieningus rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo principus bei atsakomybes. Bendrovės darbuotojai reguliariai atlieka anksčiau identifikuotų ITT rizikų stebėseną, įvertina jų valdymo priemonių efektyvumą, taip pat nustato naujas rizikas ir atlieka jų vertinimą.
- 6.3. Atsižvelgiant į reguliarius ITT rizikų stebėsenos ir vertinimo rezultatus, Bendrovė nedelsiant atnaujina ir (ar) detalai suplanuoja, kaip bus atnaujintos turimos ITT, įskaitant, bet neapsiribojant, ITT saugumo priemonės, sistemas ir (ar) įrankius, kad jie atitiktų reikalavimus, numatytus teisės aktuose, reglamentuojančiuose informacijos saugą.

7. ITT sprendimai

- 7.1. Sprendimai dėl naujų ITT sprendimų diegimo priimami vadovaujantis kaštų ir naudos analize, rizikų vertinimu bei įtaka Grupės ir (ar) konkrečios Bendrovės veiklai.
- 7.2. Grupės bendrovės, analizuodamos ir ieškodamos tinkamiausio ITT sprendimo veiklos poreikių įgyvendinimui, laikosi principo: nekurti iš naujo to, kas jau yra rinkoje ir galima įsigyti.
- 7.3. Grupės bendrovės kiekvienam atvejui analizuoja ir ieško tinkamiausio ITT sprendimo pagal greitį, funkcionalumą ir kainą, naudojant ir Debesų kompiuterijos paslaugas, kai:
 - 7.3.1. tokių paslaugų naudojimo neriboja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai;
 - 7.3.2. įvertinant kylančias rizikas naudojant tokias paslaugas.

¹ 2016 m. liepos 20 d. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 742 „Dėl ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros identifikavimo metodikos patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9915c0b24f2611e6b72ff16034f7f796>

² 2016 m. balandžio 20 d. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 387 „Dėl organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, aprašo patvirtinimo“

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/30d42bc00b7111e6a238c18f7a3f1736>

- 7.4. Naujai diejami ITT sprendimai įgalina automatizuoti Grupės ir (ar) Bendrovės veiklas ir (ar) išvengti veiklų dubliavimosi. Siekiama diegti ir naudoti efektyvius ITT sprendimus, kurie išplečia darbuotojų galimybes ir didina produktyvumą.
- 7.5. Grupės bendrovės tarp naudojamų ITT sprendimų siekia technologinio suderinamumo, o tarp sprendimuose naudojamų duomenų – vientisumo, integralumo.

8. Gerųjų ITT praktikų taikymas

- 8.1. Teisės aktų reikalavimai nuolat tobulinami, tačiau norint užtikrinti aukštą ITT valdymo brandą, vien tik reikalavimų atitikimo nepakanka. Grupės bendrovės, siekdamos aukštos ITT valdymo brandos, neapsiriboja vien tik atitikimu teisės aktų reikalavimams, bet nuolatos analizuoja ir taiko gerąsias ITT valdymo praktikas tokias, kaip ITIL (angl. Information Technology Infrastructure Library), COBIT (angl. Control Objectives for Information and Related Technology), Agile (liet. Iteracinis-inkrementinis metodas) ir kt., tačiau neapsiribojant jomis.

9. Grupės ITT valdymo ir priežiūros komitetas

- 9.1. Grupės efektyvaus ITT valdymo užtikrinimui ir kontrolei įkuriamas Grupės ITT valdymo ir priežiūros komitetas (toliau – ITT komitetas), kuris teikia rekomendacijas Grupės bendrovėms.
- 9.2. Pagrindinės ITT komiteto veiklos funkcijos:
 - 9.2.1. Grupės ITT politikos ir (ar) strategijos įgyvendinimo koordinavimas, stebėseną, pakeitimų inicijavimas (jeigu reikia);
 - 9.2.2. Grupės Bendrovių ITT vystymo planų suderinamumo vertinimas;
 - 9.2.3. Grupės Bendrovių ITT investicijų vertinimas;
 - 9.2.4. unifikuoatų ir (ar) integruoatų, ir (ar) centralizuoatų ITT technologijų, sistemų, paslaugų ir jų valdymo modelių užtikrinimas Grupėje;
 - 9.2.5. reikšmingų ITT projektų Grupės Bendrovėse stebėseną ir kontrolę;
 - 9.2.6. Grupės ITT valdymo brandos kėlimas į aukštesnį lygį, patirties ir gerųjų ITT praktikų dalinimasis.
- 9.3. ITT komitetas susideda iš 2 (dviejų) EPSO-G darbuotojų, Litgrid AB ir AB „Amber Grid“ ITT padalinių vadovų, kurie yra nuolatiniai ITT komiteto nariai. Kitų Bendrovių už ITT veiklą atsakingi darbuotojai ITT komitete dalyvauja pagal poreikį.
- 9.4. ITT komitetui pirmininkauja EPSO-G IT vadovas.
- 9.5. ITT komitetas atskaitingas EPSO-G generaliniam direktoriui.
- 9.6. ITT komiteto veikla bus vykdoma pagal patvirtintą komiteto darbo reglamentą.